

Sverigedemokraterna
Värmdö

Styrdokument

Budget 2026

Innehåll

En garant för ett tryggt och trivsamt Värmdö	3
Värmdö och omvärlden	4
Skärgårdens mötesplats – med trygghet, tradition och lokalt ansvar.....	5
Demografi	6
Grunden för en sund, trygg budget samt stabil ekonomi.....	7
Så vill SD styra kommunen.....	8
Miljö.....	10
Trygghet:	12
Ö-skolorna – återstart med kvalitet, samverkan och modern teknik	14
Kommunens bolag och företag.....	15
Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB).....	15
Gustavsbergssbadet AB	15
Värmdö hamnar AB	16
Värmdö Bostäder AB	16
Kommunfullmäktige.....	17
Kommunstyrelsen	18
Socialnämnden	20
Vård- och omsorgsnämnden.....	23
Förskole- och Grundskolenämnden (Slå ihop förskolenämnd och grundskolenämnd). 26	
Gymnasie-, Vuxenutbildning och Arbetslivsnämnden	32
Kultur- och Fritidsnämnden	35
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	38
Tekniska Nämnden.....	41
Överförmyndarnämnden	43
Valnämnden	45
Budget 2026 i siffror	46
Budget 2026	47

En garant för ett tryggt och trivsamt Värmdö

Sverigedemokraterna är en garant för att Värmdö ska förbli en trygg och harmonisk skärgårdskommun. Vi kommer alltid att stå upp mot överexploatering och mot byggprojekt som riskerar att förvandla kommunen till ett stadsliknande område. Värmdö ska bevara sin unika skärgårdskaraktär med småskalighet, tradition och närhet till naturen.

Vi säger nej till förtätning med stora bostadskomplex och flerfamiljshus som belastar både miljön och infrastrukturen. I stället vill vi underlätta byggandet av småhus och bostäder som smälter in i den lokala miljön, så att fler familjer kan bosätta sig och leva långsiktigt i kommunen.

En god infrastruktur är avgörande för ett fungerande vardagsliv. I dag är trafiken redan hårt belastad med köer och flaskhalsar, särskilt på de stora infartsvägarna. Utbyggnad och utveckling måste ske i takt med att vägar, kollektivtrafik och annan infrastruktur förbättras. Värmdöborna ska kunna resa till och från kommunen utan onödiga hinder och förseningar.

Vår vision är ett Värmdö där trygghet, trivsel och livskvalitet står i centrum – en plats där skärgårdstraditionen bevaras och där utveckling sker i balans med människors behov och kommunens unika karaktär.

Värmdö och omvärlden

Värmdö står inför ett fortsatt ansträngt ekonomiskt läge under 2026, med höga kostnader inom välfärden, ökade krav på kommunens tjänster. Osäkerheten är stor. Krig i vårt närområde och konflikter i Mellanöstern påverkar energipriser, leveranskedjor och säkerhetspolitik. Genom globalisering och en stor invandring har också dessa konflikter fått följder i Sverige, där nya antisemitiska strömningar har blivit mer påtagliga. Detta visar hur internationella händelser får direkt betydelse för både samhällsekonomin och den lokala tryggheten i kommuner som Värmdö. Även om inflationen verkar stabiliseras kvarstår ett kostnadstryck som kräver prioriteringar. För Sverigedemokraterna Värmdö är det självklart att möta dessa utmaningar med en ansvarsfull och långsiktigt hållbar ekonomisk politik, där varje skattekrona används effektivt och riktas till kommunens kärnuppdrag: skola, vård, omsorg, trygghet och infrastruktur. Onödiga projekt, identitetspolitiska satsningar och kostnader som inte direkt gynnar Värmdöborna ska avvisas.

Vi befinner oss i en tid då brottsligheten eskalerar och gängkriminaliteten visar en alltmer hänsynslös brutalitet. Polisen kan inte ensam lösa problemen – därför tar vi vårt lokala ansvar. Tack vare Tidösamarbetet, där Sverigedemokraterna varit drivande, har viktiga brottsförebyggande och repressiva åtgärder redan börjat ge resultat. Hårdare straff, konsekvent utförda utvisningar vid grov brottslighet och ett tydligare fokus på lag och ordning har bidragit till att minska skjutningar och grov kriminalitet. Men arbetet är långt ifrån färdigt.

Sverigedemokraterna Värmdö vill möta en föränderlig omvärld genom trygghet, ansvar och närhet till kommuninvånarna. Vår vision är ett tryggt, sammanhållet och välmående Värmdö där kärnverksamheten står i centrum, slöseri stoppas och invånarna kan känna stolthet över sin kommun.

Skärgårdens mötesplats – med trygghet, tradition och lokalt ansvar.

Skärgården är hjärtat i Värmdös identitet och en central del av vår framtid. Här möts människor i arbete, gemenskap och fritid, i en miljö där natur, kultur och historia förenas. För Sverigedemokraterna Värmdö är det självklart att skärgården inte bara ska vara en sommaridyll, utan en plats där det är möjligt att leva på året runt.

Dagens möjligheter till distansarbete underlättar och möjliggör för fler att bosätta sig permanent i skärgården. För att det ska bli verklighet måste kommunen ta sitt ansvar – och möta de behov som följer. Det handlar om fungerande skolor, goda kommunikationer, stabilt bredband och närvarande samhällsservice, samt driftsäker tillgång till vatten, miljömässigt hållbara avloppslösningar och möjlighet att bygga passande småhus.

Tryggheten i skärgården bygger i första hand på den starka gemenskap som växer fram i lokalsamhällen där människor känner varandra och deltar i gemensamma traditioner. Genom att värna föreningslivet, kulturarvet och svenska högtider skapar vi en känsla av samhörighet och förankring som gör skärgården till en attraktiv plats att leva på.

Vår vision är en skärgård som är en verklig mötesplats – levande, sammanhållen och präglad av ansvarstagande. En plats där människor kan leva, arbeta och åldras med stolthet, och där kommunen är en tydlig partner i att bygga framtiden.

Demografi

Värmdö står inför en tydlig demografisk omvandling under de kommande åren*. Befolkningstillväxten är svag och åldersstrukturen förändras. Antalet barn och unga minskar markant – fram till 2029 väntas kommunen få cirka 400 färre barn i förskoleåldern och över 300 färre grundskoleelever. Även antalet gymnasieungdomar minskar, vilket påverkar behovet av platser och resurser i utbildningsverksamheten.

Samtidigt sker en nettoutflyttning av unga vuxna. När de lämnar kommunen tar de med sig framtida skatteintäkter, men bostäderna de lämnar efter sig blir ofta kvar i föräldrarnas ägo. Det innebär att medelåldern i kommunen stiger och att flyttkedjorna bromsas, vilket försvårar möjligheten för nya barnfamiljer att etablera sig i Värmdö.

Den tydligaste ökningen sker i de äldre åldersgrupperna. Fram till 2029 beräknas antalet invånare över 60 år öka med närmare 1 800 personer, och fram till 2035 med över 3 500. Det ställer växande krav på äldreomsorg, särskilda boenden och vårdinsatser, liksom på kommunens förmåga att rekrytera och behålla personal i välfärdsyrken.

Sammanfattningsvis står Värmdö inför en utveckling där befolkningen ökar marginellt men där fördelningen mellan åldersgrupper förändras kraftigt: färre barn och unga, fler äldre och en försvagad arbetsför befolkning. Detta gör det nödvändigt med långsiktig planering, effektiv resursanvändning och prioritering av kärnverksamheterna.

** Fördjupning befolkningsutveckling 2025–2035 Ingrid Bardh*

Grunden för en sund, trygg budget samt stabil ekonomi.

Budgeten är kommunens viktigaste styrdokument – den fungerar som en ”ritning” och instruktion för hela organisationen. Här anges inriktning, prioriteringar och ekonomiska ramar som förvaltningen ska kunna luta sig mot i sitt dagliga arbete.

En trygg budget ska därför vara tydlig, realistisk och långsiktigt hållbar. Den ska visa hur resurserna ska fördelas, vilka mål som gäller och vilka resultat som förväntas. På så sätt blir budgeten inte bara en sammanställning av siffror, utan ett praktiskt verktyg för att styra kommunen mot ordning, stabilitet och kvalitet i verksamheterna.

För Sverigedemokraterna Värmdö är målet att budgeten alltid ska vara ett pålitligt underlag – en instruktion som både politiker, tjänstepersoner och invånare kan förstå och känna förtroende för.

Pengarna ska användas på rätt sätt. Kommunen ska införa en skärpt leverantörs- och fakturakontroll. Detta innebär hårdare attestkrav, automatiska kontroller för att upptäcka dubletter och avvikelser mot avtal samt öppna kvartalsrapporter som redovisas till invånarna. Syftet är att minska felutbetalningar, förhindra oegentligheter och stärka rättssäkerheten i kommunens ekonomi.

Upphandlingar måste bli bättre. Alla projekt, oavsett storlek, ska föregås av realistiska kalkyler, tydliga avtal och noggranna riskanalyser. Uppföljningen ska ske kontinuerligt och avvikelser rapporteras öppet. Leverantörer som inte lever upp till avtal ska kunna uteslutas från framtida upphandlingar.

Genom skärpta rutiner, tydligare kravställning och konsekvent uppföljning kan kommunen både spara pengar och återvinna invånarnas förtroende för att upphandlingar sköts på ett ansvarsfullt sätt. Det måste finnas mod att avbryta upphandlingar som visar sig vara dåliga, innan kostnaderna skenar.

God ekonomisk hushållning innebär att kommunens service både möter invånarnas behov och bedrivs kostnadseffektivt. Värmdöborna har rätt till full insyn i hur deras skattemedel används och vilka resultat som levereras. Vi vill se tydlig ansvarsfördelning, där verksamheterna arbetar i en gemensam riktning för Värmdöbornas bästa.

Så vill SD Värmdö styra kommunen

Sverigedemokraterna Värmdö vill att varje skattekrona används där den gör störst nytta för Värmdöborna. Kommunens styrning ska vara tydlig, resultatenriktad och fokuserad på kärnuppdraget: skola, vård, omsorg, trygghet och en fungerande infrastruktur. Vi säger nej till ideologiska och överstatliga projekt som inte gynnar invånarna här.

Kommunens arbete ska utgå från lokala behov och verkliga förväntningar – trygghet i bostadsområdet, ordning i skolan, en värdig äldreomsorg och en effektiv förvaltning. Visioner och mål måste botten i dessa prioriteringar – inte i globala dokument som till exempel FN:s Agenda 2030. Hållbarhet är viktigt, men det ska handla om lokal hushållning, trygg miljö, stabil ekonomi och fungerande samhällsservice.

När resurserna pressas måste kommunen fokusera på det grundläggande uppdraget. För SD Värmdö innebär det:

- Att styrningen alltid utgår från faktiska behov – inte trendstyrda satsningar.
- Att invånarna har insyn, inflytande och tilltro till att kommunen agerar ansvarsfullt.
- Att trygghet prioriteras i hela kommunen – på gatan, i skolan, i hemmet och i äldreomsorgen.

Vi vill se en skola med studiero och tydliga förväntningar, en äldreomsorg med värdighet och kontinuitet, och ett samhälle där brottsligheten bekämpas med alla tillgängliga medel i samverkan med polis, skola, socialtjänst och civilsamhälle.

SD Värmdö stöder arbetet med att minska antalet styrdokument och policys för att förenkla styrningen. Det är nödvändigt för att skapa rättvisa, transparens och uppdaterade regler som följer kostnadsutvecklingen och stärker förtroendet för kommunen.

Miljöarbetet i Värmdö ska vara jordnära, effektivt och fritt från symbolpolitik. Kommunens insatser ska riktas mot konkreta åtgärder som gör faktisk skillnad för naturen och invånarna, inte mot byråkratiska strategier eller överstatliga projekt. Sverigedemokraterna Värmdö motsätter sig kostsamma klimatinitiativ och onödiga tjänster som inte ger mätbara resultat. Miljöstrategier och särskilda miljöutskott ska avvecklas – resurserna ska användas till praktiska åtgärder som renare vatten, välskötta naturområden och fungerande avloppslösningar.

Kommunen ska alltid värna naturen och miljön, och detta ska genomsyra alla förvaltningars arbete. Självklart ska svensk lagstiftning följas, men kommunens uppdrag är att sätta värmdöbornas intressen främst. Därför ska Värmdö inte knyta sig till globala

ramverk som Agenda 2030 eller liknande, när dessa riskerar att leda resurser bort från det som gynnar kommuninvånarna här och nu.

Skärgården är Värmdös hjärta och identitet. Den ska bevaras och utvecklas med varsamhet och respekt för natur- och kulturmiljöer. Byggnation ska ske småskaligt och i traditionell stil som harmonierar med omgivningen, och nya exploateringar får inte urholka skärgårdens särprägel. Samtidigt ska kommunen skapa förutsättningar för ett levande året-runt-boende genom satsningar på service, skolgång, infrastruktur och miljömässigt hållbara avloppslösningar.

Skyddet av vattenmiljöerna är en prioritet. Orenat avloppsvatten ska inte få släppas ut i sjöar och hav. Därför ska kommunen fortsatt bygga bort

sammanblandningen av avlopps- och dagvattensystem samt förebygga bräddningar genom reservoarer och förbättrad kapacitet. Ett effektivt och pålitligt VA-system är avgörande för att säkerställa god vattenkvalitet för framtida generationer.

Avfallshanteringen ska fungera med hög kvalitet och särskild hänsyn till känsliga miljöer i skärgården. Nedskräpning, olovliga upplag och vanvård av naturen ska motverkas genom tydlig tillsyn och skärpta åtgärder. Kommunen ska också värna djurlivet genom säkra djurpassager, viltkameror och skyddszoner runt känsliga naturområden.

Kommunens energiarbete ska präglas av effektivitet och ansvar. Värmdö ska sälja sina andelar i vindkraftverk, eftersom detta inte tillhör kärnverksamheten, innebär ekonomiska risker och vid upprepade år bara kostar kommunen pengar.

Istället ska energiförsörjningen bygga på kostnadseffektiva lösningar som säkrar driftssäkerhet för samhällsviktig verksamhet. Vid upphandling av fordon ska målsättningen vara funktionalitet och robusthet. Detta för att fordonen ska vara funktionella även vid kris och långa elavbrott.

Miljöpolitiken i Värmdö ska alltid ta sin utgångspunkt i det lokala: renare vatten, välskötta grönområden, trygg skärgårdsbebyggelse och en levande natur. Genom att prioritera det som faktiskt ger effekt kan kommunen både skydda miljön och använda resurserna på ett ansvarsfullt sätt – till nytta för dagens invånare och för kommande generationer.

Trygghet:

Trygghet ska följa med varje värmdöbo genom hela livet – från födsel till ålderdom. Det börjar i förskolan och skolan, där barn ska mötas av en stabil och säker miljö med ordning, studiero och vuxna som ser varje elev. I arbetslivet ska människor känna att kommunen erbjuder goda förutsättningar för meningsfull sysselsättning, fungerande infrastruktur och en vardag fri från oro och otrygghet. För familjer som hamnar i svåra situationer ska socialtjänsten finnas där med både stöd och tydliga krav, så att fler kan komma tillbaka till egen försörjning och trygghet.

När livet går mot sitt slut ska äldre kunna lita på att vård och omsorg finns där – med värdighet, kontinuitet och trygghet i centrum. Ensamhet ska brytas genom gemensamma aktiviteter, mötesplatser och ledsagning. På detta sätt blir trygghet inte enbart en fråga om polis och ordningsvakter, utan en helhet där kommunen finns tillgänglig i livets alla skeden.

För Sverigedemokraterna Värmdö är trygghet inte en isolerad fråga, utan grunden för ett samhälle som fungerar. Trygghet handlar om att kommunen står redo i livets alla skeden – från barnens första steg, via vuxenlivets ansvar, till ålderns behov av omsorg och gemenskap. Den skapas när människor bryr sig om varandra och tar gemensamt ansvar för sin närmiljö.

Kommunen ska aktivt verka för trygghetsvandringar i samarbete med föreningsliv och boende, där invånare och samhällsaktörer tillsammans bidrar till en säkrare och mer sammanhållen vardag.

Kommunen ska erbjuda trygga miljöer. I vissa centrumnära områden kan det innebära ordningsvakter, tydliga ordningsregler och ett nära samarbete med polisen. Kameraövervakning ska användas som en trygghetsåtgärd vid skolor, centrala torg och infartsparkeringar.

Framför allt måste nyrekryteringen av unga till kriminella miljöer brytas genom krav, tryggare skolmiljöer och meningsfull fritid.

Alla som arbetar med barn, unga eller äldre ska självklart genomgå kontroll mot belastningsregistret innan anställning eller uppdrag påbörjas. Kommunen ska även regelbundet följa upp dessa kontroller och omedelbart agera vid minsta misstanke om olämplighet eller oegentligheter. Ett sådant förebyggande arbete är avgörande för att skydda de mest utsatta och stärka invånarnas förtroende för kommunens verksamheter.

I all kontakt mellan kommunen och invånarna är det viktigt att bemötandet präglas av neutralitet och respekt. Kommunanställda som möter medborgare ska därför inte bära politiska eller religiösa symboler i tjänsten. Alla ska kunna känna sig trygga och rättvist behandlade, utan oro för att personliga åsikter eller övertygelser påverkar mötet med kommunen.

Ö-skolorna – återstart med kvalitet, samverkan och modern teknik

Ö-skolorna utgör en central del av Värmdö kommuns identitet och kulturarv. Ett långsiktigt bevarande och utveckling av dessa skolor är avgörande för att hålla skärgården levande. Det nuvarande låga elevantalet och den vikande demografin innebär dock att verksamheten inte kan upprätthållas utan en samlad strategisk insats från kommunen.

För att ö-skolorna ska bli livskraftiga krävs att kommunen aktivt verkar för att öka det permanenta boendet i skärgården. Det ska vara möjligt och attraktivt att bo, leva och arbeta där året runt. Detta förutsätter att infrastrukturen fungerar – med tillförlitliga kommunikationer, stabilt bredband, samt driftsäkert vatten- och avloppssystem. Kommunen ska därför arbeta för att skapa förutsättningar för utflyttning till skärgården.

Parallellt behöver skolornas verksamhet utvecklas med ett modernt och hållbart koncept som tar tillvara beprövade erfarenheter från andra skärgårds- och landsbygdskommuner, om möjligt söka EU bidrag, fonder eller stiftelser. Arbetet ska syfta till att skapa attraktiva skolor som erbjuder hög pedagogisk kvalitet, tydlig profilering och moderna arbetssätt.

Utgångspunkten ska vara en modell som kombinerar lokal närvaro med samverkan och digitala lösningar. Ö-skolorna ska ha tät pedagogisk samplanering med fastlandets skolor, flexibla gruppindelningar och digitalt stöd i undervisning, elevhälsa och specialpedagogik. På så sätt kan både kvaliteten höjas och tillgängligheten öka, även vid små elevgrupper.

Målet är att skapa en långsiktigt hållbar struktur för skolgång i skärgården där utbildning, boende och samhällsutveckling förstärker varandra. Genom att förena modern teknik med lokal förankring och ett aktivt arbete för ökat permanentboende kan kommunen lägga grunden för en levande skärgård – där barnfamiljer väljer att stanna, och där ö-skolorna återigen blir en naturlig och attraktiv del av Värmdös utbildningsutbud.

Kommunens bolag och företag

Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB)

Är moderbolag i Värmdö kommuns bolagskoncern och ansvarar för att samordna och utöva ägarstyrning i kommunens helägda bolag. Bolagets uppdrag är att tillvarata kommunens strategiska intressen och säkerställa att bolagens verksamhet bedrivs i enlighet med kommunens mål, värderingar och ekonomiska ramar.

KIVAB ska bidra till ett effektivt resursutnyttjande och verka för att kommunens gemensamma vision och utvecklingsmål uppnås. Genom styrning, uppföljning och samordning ska bolaget säkerställa att hela bolagskoncernen arbetar mot en hållbar, ansvarsfull och långsiktigt stabil utveckling för Värmdö kommun

Gustavsbergbadet AB

Ansvarar för drift och utveckling av simhallen i Gustavsberg. Bolaget ska erbjuda ett brett utbud av friskvårds- och hälsofrämjande aktiviteter som bidrar till ökad folkhälsa, trivsel och livskvalitet för kommunens invånare.

Anläggningen, som ligger centralt i Gustavsberg, omfattar både äventyrsbad med vattenrutschbanor, utomhusströmkanal, varmpool och barnplask, samt bassänger för motionssim, simskola och babysim. Därtill finns gym med konditions- och styrkeutrustning, lokaler för gruppträning, relaxavdelning, konferensrum och café. Verksamheten ska bedrivas med fokus på tillgänglighet, säkerhet och långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Värmdö hamnar AB

Äger, förvaltar och utvecklar kommunens hamnar och tillhörande fastigheter. Bolaget ska driva sin verksamhet till nytta för kommunens invånare, näringsliv och besökare, med fokus på god service, säkerhet och långsiktig hållbarhet.

Bolaget ansvarar självständigt för uthyrning och drift av sina fastigheter, lokaler, lägenheter och hamnanläggningar. Verksamheten ska bedrivas med ekonomisk stabilitet och i enlighet med principen om långsiktig balans mellan kostnader och intäkter.

Värmdö Hamnar AB har ett särskilt ansvar för de strategiskt viktiga knutpunkterna i skärgården, såsom Stavsns vinterhamn och Sollenkroka brygga. Bolaget driver även verksamhet vid Djurö hamn, Sandhamn och Bolvik. I Sandhamn ingår bland annat Tullhuset vid hamninloppet, där både Sjöfartsverket och Kustbevakningen har kajplatser, medan Bolvik rymmer en viktig terminal för sophantering och logistik.

Värmdö Bostäder AB

Kommunens bostadsbolag och har till uppgift att äga, bygga, förvalta, köpa och sälja fastigheter samt tomträtter med bostäder och lokaler.

Bolaget förvaltar cirka 2 100 lägenheter runt om i kommunen, bland annat i Gustavsberg, Hemmesta, Stavsns, Djurö och på Ingarö. Uthyrningen av lägenheterna sker genom Stockholms bostadsförmedling.

Ägarförhållandet i bolaget är delat mellan Värmdö kommun – via Kommunhuset i Värmdö AB – som äger 51 procent, och Rikshem Bostäder Holding AB, som sedan december 2015 äger 49 procent.

Styrelsen består av sex ordinarie ledamöter och fyra suppleanter. Kommunfullmäktige i Värmdö utser hälften av dessa, vilket säkerställer en politisk förankring och lokal representation i bolagets ledning.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige i Värmdö är kommunens högsta beslutande organ och motsvarar ett lokalt parlament. Ledamöterna väljs var fjärde år av invånarna och representerar de politiska partierna. Fullmäktige beslutar om mål, budget, verksamhetsplan och skattesats, samt frågor av principiell betydelse för kommunen. KF väljer också ledamöter till nämnder och styrelser, följer kommunallagen och beslutar om bokslut och ansvarsfrihet.

Kommunfullmäktige ska vara en garant för öppenhet, insyn och demokratisk förankring. Beslut som fattas ska vara tydliga, förankrade i folkviljan och inriktade på kommunens långsiktiga bästa. Invånarna ska kunna följa arbetet på ett enkelt och begripligt sätt, och viktiga beslut ska alltid presenteras med tydliga konsekvenser för ekonomi, trygghet och välfärd.

För att stärka demokratin i Värmdö ska fullmäktiges arbete präglas av ordning och struktur. Långa, utdragna debatter utan tydligt syfte ska undvikas – fokus ska ligga på sakfrågor och ansvarsfulla beslut. I frågor av stor betydelse, som rör större exploateringar eller förändringar i skärgården, ska kommunen kunna använda lokala folkomröstningar eller brett upplagda medborgardialoger.

Kommunfullmäktige är ytterst ansvarigt för kommunens inriktning. Genom att sätta tydliga mål, fatta långsiktigt hållbara beslut och säkerställa respekt för lagar och regler ska fullmäktige vara den institution som ger stabilitet, förtroende och riktning för hela Värmdös utveckling.

Sverigedemokraterna föreslår:

- Kommunfullmäktige uppdras att införa talartider.

Satsningar och övriga justeringar

Uppräkning av nämnd 2,5%.	282 300
---------------------------	---------

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska organ och ansvarar för Värmdös utveckling och ekonomi. Den planerar och följer upp verksamheter och sköter de områden som inte ligger på andra nämnder. Styrelsen ser till att fullmäktiges beslut genomförs och att lagar följs.

Kommunstyrelsen ska vara en garant för långsiktigt ekonomiskt ansvar och effektiv styrning. Alla beslut ska präglas av respekt för skattebetalarnas pengar, tydlig uppföljning och transparens. Kostsamma prestigeprojekt eller ideologiska satsningar ska undvikas – resurserna ska riktas mot kärnverksamheterna: vård, skola, omsorg och trygghet.

Arbetet ska präglas av enkelhet, öppenhet och förutsägbarhet. Invånarna ska kunna följa kommunens ekonomi och verksamhet på ett tydligt sätt. Budgetprocessen ska vara begriplig och visa hur varje skattekrona används. Modern uppföljning och digitala verktyg ska användas för att förhindra felaktiga utbetalningar och oegentligheter.

Kommunstyrelsen ska också driva på utvecklingen av kommunens infrastruktur, bostadsförsörjning och näringsliv i nära samarbete med andra nämnder. Värmdö kommun ska inte bygga stora flerbostadskomplex som riskerar att skada Värmdös identitet, istället ska småskaliga och lokalt förankrade satsningar som stärker kommunen prioriteras.

Genom tydlig ledning, ansvarsfull ekonomi och fokus på invånarnas bästa ska kommunstyrelsen vara motorn i Värmdös utveckling och garanten för en trygg och långsiktigt hållbar kommun.

Kommunstyrelsen ska, inom ramen för sin ägarstyrning, säkerställa att kommunens bostadsbolag har tydliga riktlinjer för trygghet och ordning i sina bostadsområden. I samtliga hyreskontrakt ska det införas villkor som gör det möjligt att säga upp eller häva hyresavtal när allvarig brottslighet har förekommit i bostaden eller dess närmiljö. Med allvarig brottslighet avses exempelvis hantering eller förvaring av narkotika, vapen eller stöldgods, samt vålds- eller hotrelaterade

brott som skapar otrygghet för grannar eller närboende.

Syftet är att värna tryggheten för alla hyresgäster och markera att kommunens bostäder ska vara trygga och laglydiga miljöer där respekt för både människor och gemensamma regler råder.

Kommunstyrelsen ska genom sin ägarstyrning säkerställa att VärmdöBostäder AB utvecklar ett rättvist och transparent kösystem för kommunens bostäder.

Systemet ska bygga på poäng och turordning, där hänsyn även tas till hur länge den sökande varit folkbokförd eller bosatt i Värmdö kommun. Syftet är att främja rörlighet inom kommunen, underlätta flyttkedjor och ge nuvarande invånare bättre möjligheter att byta eller anpassa sitt boende efter livssituation.

Ett sådant poängsystem ska utformas i enlighet med gällande lagstiftning och med respekt för principen om likabehandling, samt redovisas öppet för att säkerställa tydlighet och förtroende hos de bostadssökande.

Sverigedemokraterna föreslår:

- Kommunstyrelsen uppdras att förbättra kontrollen och aktivt söka efter felaktiga fakturor och utbetalningar.
- Kommunstyrelsen uppdras att instruera Värmdö bostäder AB att införa ett poängbaserat kösystem som prioriterar boende på Värmdö.
- Kommunstyrelsen uppdras att starta projekt med arbetsgrupp som motsvarar 3 heltidstjänster i tid för att aktivt arbeta med att skapa en levande skärgård och stimulera permanent bosättning på våra skärgårdsöar.
- Kommunstyrelsen uppdras att avveckla miljöstrategerna och lita på respektive förvaltnings omdöme när det kommer till miljön.

Satsningar och övriga justeringar

Uppräkning av nämnd 2,5%.	6 034 450
Förbättra kontrollen och aktivt söka efter felaktiga fakturor och utbetalningar.	-1 000 000
Ändra kösystemet så att kön ska prioritera de som redan är skrivna i Värmdö.	1 000 000
Projekt: Skapa en levande skärgård.	2 000 000
Avveckla miljöstrategerna.	-2 000 000

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg enligt SoL, LVU och LVM. Det omfattar stöd till barn, unga och familjer, personer med beroendeproblematik, ensamkommande barn, brottsoffer samt visst anhörigstöd. Nämnden har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp de behöver.

I takt med att den psykiska ohälsan ökar bland både unga och vuxna behöver kommunen säkerställa att stöd och behandling inom individ- och familjeomsorgen kan erbjudas lokalt och med hög kvalitet. Insatser som familjebehandling, stöd vid psykisk ohälsa och missbruksproblematik bör, i

den mån det är möjligt, bedrivs i egen regi för att garantera kontinuitet, rättssäkerhet och kontroll över kvaliteten. Genom lokalt förankrade verksamheter kan kommunen snabbare sätta in rätt stöd, skapa trygghet för den enskilde och samtidigt minska kostnaderna för externa placeringar och upphandlade tjänster.

Socialtjänsten i Värmdö ska arbeta med tydliga krav, konsekvent rättssäkerhet och ett starkt fokus på trygghet. Förebyggande insatser ska sättas in tidigt för att fånga upp barn och unga i riskzonen för kriminalitet eller missbruk. Samarbete mellan skola, socialtjänst, polis och hälso- och sjukvård ska utvecklas för att snabbt upptäcka problem och agera innan de växer.

Ett särskilt fokus ska läggas på att tidigt upptäcka och ge stöd till ungdomar med psykisk ohälsa. Socialtjänsten, elevhälsan och fritidsverksamheten ska samverka för att snabbt identifiera varningssignaler och erbjuda rätt hjälp i tid.

Arbetet ska präglas av närvaro, tillgänglighet och förebyggande insatser som stärker ungas trygghet och självkänsla. Genom att agera tidigt kan kommunen motverka att psykisk ohälsa leder till frånvaro, missbruk eller kriminalitet, och skapa bättre förutsättningar för ungdomar att må bra och utvecklas.

Insatser mot missbruk och beroende ska stärkas, med långsiktiga rehabiliteringsplaner och en mjukare övergång från träningsboenden till egen bostad. Drogtester och bakgrundskontroller ska införas för personal inom LVM-, HVB- och SIS-verksamheter för att säkerställa trygghet och kvalitet.

Kommunen ska arbeta kraftfullt mot både hedersrelaterat våld och våld i nära relationer. Klara riktlinjer och samverkan med andra myndigheter ska säkerställa att alla utsatta får det skydd och stöd de behöver. Stödlinjer och skyddade boenden ska utvecklas, och kommunen ska ha nolltolerans mot alla former av förtryck och våld.

Utöver detta ska kommunen verka för att alla brottsoffer får stöd och vägledning, oavsett bakgrund, kön eller livssituation. Samarbetet med befintliga ideella organisationer ska fungera väl och, vid behov, stärkas, så att hjälpen når ut till alla som behöver den. Stödlinjer och kontaktvägar ska utvecklas och göras lättillgängliga. Arbetet ska

präglas av neutralitet, tillgänglighet och respekt – den som behöver stöd ska få det, utan att särskilda grupper prioriteras framför andra.

Kommunen ska ha nolltolerans mot felaktiga utbetalningar och oegentligheter. Förvaltningen ska säkerställa att ersättningar endast utgår för faktiskt utförda insatser, oavsett om insatsen ges i hemmet, på institution eller inom annan verksamhet.

Alla utförare – kommunala, privata eller anhöriga – ska omfattas av tydliga krav på uppföljning, dokumentation och redovisning. Rutinerna för kontroll, uppföljning och attest ska vara konsekventa och väl förankrade i organisationen, och avvikelser ska omedelbart utredas.

Vid misstanke om felaktigheter eller bedrägeri ska ärenden anmälas till berörda myndigheter. Genom skärpt styrning, tydlig ansvarsfördelning och regelbunden kontroll kan kommunen säkerställa att skattemedlen används ansvarsfullt och att resurserna når dem som verkligen behöver stöd och omsorg.

Förvaltningens arbete ska präglas av tydliga krav och tydligt stöd. Genom förebyggande arbete, konsekvent hantering av missbruk och våld, och genom att säkerställa att kommunens resurser används rätt kan Värmdö bli en tryggare plats för både barn, unga och vuxna.

Socialnämnden har under flera år uppvisat underskott, där en betydande del beror på ökande kostnader för externa placeringar (HVB, SIS och familjehem). Bristande uppföljning och kontroll av dessa verksamheter innebär både ekonomiska risker och brister i rättssäkerheten för de barn och unga som placeras. För att långsiktigt minska kostnaderna och säkerställa kvaliteten behöver nämnden ges resurser till förstärkt uppföljning och styrning.

Sverigedemokraterna föreslår:

- Socialnämnden uppdras att starta ett projekt med en arbetsgrupp motsvarande tre heltidstjänster, i syfte att utreda och förbereda hur vård och omsorg inom individ- och familjeomsorgen kan återtå och bedrivas i egen regi.
- Socialnämnden uppdras att förstärka bemanningen med behandlare och socialarbetare för att tidigt upptäcka och ge stöd till ungdomar med psykisk ohälsa.
- Socialnämnden uppdras att stärka uppföljningen och kontrollen av externa placeringar (HVB, SIS, familjehem), genom särskilda resurser för kvalitetskontroller och hembesök, i syfte att minska kostnader och säkerställa rättssäkerhet.

Satsningar och övriga justeringar

Uppräkning av nämnd 2,5%.	1 663 250
Projekt: Insatser för beroendevård i egen regi.	2 000 000
Fler anställda inom vård och stöd till ungdomar.	5 000 000
Stärkt uppföljning av externa placeringar (HVB/SIS/familjehem).	1 000 000

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för vård och omsorg enligt SoL och LSS. Ansvarsområdet omfattar personer över 65 år, personer med funktionsnedsättning samt insatser inom socialpsykiatri. Nämnden hanterar bland annat hemtjänst, särskilda boenden, trygghetsboenden och annan omsorg. Verksamheten styrs av lagstiftning, föreskrifter och nationella riktlinjer och omfattar både myndighetsutövning, förebyggande insatser och utförarverksamhet.

Omsorgen i Värmdö ska präglas av värdighet, trygghet och kvalitet. Äldreomsorgen ska aldrig användas som ett integrationsprojekt. När det handlar om vård och omsorg är svenska språket, trygghet och kulturförståelse avgörande för kvaliteten och för de äldres välbefinnande. Äldreomsorgen ska erbjuda både hemtjänst och särskilda boenden med hög kontinuitet, där personalen talar god svenska och har rätt kompetens för att möta de äldres behov. Språktester ska säkerställa att all personal kan uttrycka sig tydligt, och utdrag ur belastningsregistret ska vara en självklarhet för alla som arbetar med omsorgstagare. För personal som behöver språkutbildning ska kommunen erbjuda insatser, men om kraven inte uppnås ska omplacering ske.

Måltiderna inom äldreomsorgen ska vara dagens höjdpunkt och bygga på traditionell, näringsriktig mat som de äldre känner igen. Kommunen ska avstå från deltagande i projekt kring så kallad *blå mat* eller experimentell kost från vattenbruk, alger eller insekter. Fokus ska ligga på kvalitet, smak och igenkänning – inte på klimat- eller innovationsprojekt utan koppling till omsorgens kärnuppdrag.

En aktiv satsning ska göras på att minska ensamhet bland äldre. Nya mötesplatser ska anordnas i kommunen för att skapa fler möjligheter till gemenskap, aktivitet och delaktighet. Möjligheten till ledsagad utvistelse ska byggas ut, och kommunen ska samverka med civilsamhälle, föreningsliv och frivilligorganisationer för att fler äldre får komma ut och delta i sociala aktiviteter.

Trygghetslarm ska vara tillgängliga utan kostnad, och trygghetsboenden ska byggas ut för att möta en växande äldre befolkning. Den palliativa vården ska fortsätta utvecklas, med utbildning och stöd till personal, för att ge alla en värdig och omsorgsfull vård i livets slutskede.

För personer med funktionsnedsättning och inom socialpsykiatri ska insatserna stärkas så att fler kan leva ett självständigt och meningsfullt liv. Deltagande i aktiviteter och fysisk rörelse ska underlättas genom samverkan mellan förvaltningen och civilsamhället. Om verksamhet för denna grupp saknas i kommunen ska förvaltningen verka för att utveckla denna verksamhet lokalt i kommunen.

Kommunens äldreprogram ska säkra framtidens omsorg genom långsiktig planering av platsbehov, kompetensförsörjning och samarbete med regionen för en sömlös vård- och omsorgskedja. Ett särskilt fokus ska ligga på att minska den ofrivilliga ensamheten, garantera meningsfulla aktiviteter för omsorgstagare och på sikt etablera ett seniorhus i kommunen.

Vård- och omsorgsnämnden ska arbeta kostnadsmedvetet men alltid med individens värdighet i centrum. Med fokus på trygghet, språklig kvalitet, personalens kompetens och en aktiv kamp mot ensamhet ska omsorgen i Värmdö vara en förebild för hur en kommun tar hand om sina mest utsatta.

Med den tydliga demografiska ökningen av äldre under kommande år är det avgörande att kommunen redan nu planerar för framtidens behov. Arbetet med att ta fram nya trygghetsboenden och äldreboenden måste påbörjas i god tid för att säkerställa att kapaciteten motsvarar efterfrågan när behovet ökar. Värmdö får inte hamna i en situation där bristen på boenden leder till stressade lösningar eller minskad kvalitet i omsorgen. En långsiktig och genomtänkt planering är nödvändig för att möta framtidens äldreomsorg med trygghet, värdighet och kvalitet.

Sverigedemokraterna föreslår:

- Vård- och omsorgsnämnden uppdras att säkerställa att all personal som har kontakt med äldre talar bra och tydlig svenska och om så inte är fallet se till att de får den språkutbildning som behövs.
- Vård- och omsorgsnämnden uppdras att öka kvalitén på maten för äldre så att den motsvarar den mat de är vana vid samt att den så långt det går är närproducerad.
- Vård- och omsorgsnämnden uppdras att tillsätta ett projekt med arbetsgrupp motsvarande minst $\frac{3}{4}$ heltidstjänst för att utreda platser för, och möjligheten att bygga nya trygghetsboenden och äldreboenden i Värmdö.

Satsningar och övriga justeringar

Uppräkning av nämnd 2,5%.	534 300
Uppräkning av peng 3%.	18 600 000
Utbildning av medarbetare tills de klarar språkraven.	2 000 000
Uppgradera kvalitén av mat till äldre.	3 000 000
Projekt: Utreda platser och möjlighet att bygga trygghetsboenden och äldreboenden i Värmdö.	500 000

Förskole- och Grundskolenämnden (Slå ihop förskolenämnd och grundskolenämnd)

Förskolenämnden ansvarar för kommunens uppgifter som huvudman för förskola, pedagogisk omsorg och öppen förskola enligt skollagen. Nämnden ansvarar för drift och uppföljning av verksamhet i kommunal regi samt för godkännande och tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Den ska också säkerställa valfrihet och ge information till berörda målgrupper.

Grundskolenämnden ansvarar för kommunens uppgifter som huvudman för förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem enligt skollagen. Nämnden ansvarar för drift och uppföljning av verksamhet i kommunal regi, samt för att säkerställa valfrihet och information till elever och vårdnadshavare.

Sverigedemokraterna Värmdö anser att förskolan och grundskolan är så nära sammanlänkade att de bör ligga under en gemensam nämnd. En sammanslagning skapar tydligare ansvarsfördelning, bättre samordning och ökad effektivitet. Det skulle också underlätta arbetet med att följa barnens utveckling från förskola till grundskola, stärka helhetssynen och minska risken för glapp i övergångarna mellan verksamheterna. Eftersom det redan är samma förvaltning som hanterar både förskola och grundskola finns det inga sakliga skäl att behålla två separata nämnder. Att fortsätta göra det innebär en onödig kostnad, när det är fullt tillräckligt med en gemensam nämnd.

Förskola och skola ska präglas av trygghet, kunskap, ordning och respekt. Alla barn och elever ska mötas av höga förväntningar och tydliga ramar, samtidigt som de får det stöd de behöver för att lyckas. Sverigedemokraterna Värmdö vill skapa en skola där lärarna får vara lärare och eleverna ges bästa möjliga förutsättningar att nå sin fulla potential. Föräldrarna ska känna trygghet i att kommunen tar ett helhetsansvar för både den pedagogiska och den praktiska miljön.

Vi prioriterar kärnuppgifterna: undervisning, trygghet och elevhälsa – allt arbete inom skolan ska genomsyras av respekt, ansvar och fokus på elevernas kunskapsutveckling.

Utemiljöerna vid förskolor och skolor ska vara välskötta, trygga och inspirerande. Gårdar, lekplatser och idrottsytor ska underhållas kontinuerligt så att de främjar lek, rörelse och gemenskap. Kommunen ska också se till att gång- och cykelvägar till och från skolorna är säkra, med god belysning och tydliga trafiklösningar.

Både i förskolan och grundskolan ska den dagliga fysiska aktiviteten, där det är möjligt, ökas och integreras som en naturlig del av verksamheten. Rörelse och lek bidrar till barns och elevers koncentration, hälsa och lärande, och är en viktig del av en trygg och stimulerande skolmiljö.

Kommunen ska därför verka för att öka möjligheterna till fysisk aktivitet under skoldagen genom planerade rörelsepass, aktiva raster och väl utformade utemiljöer. Samverkan mellan skola, fritidshem och föreningsliv ska uppmuntras för att stärka elevernas rörelseglädje och bidra till goda hälsovanor redan från tidig ålder.

Måltiderna i både förskola och grundskola ska vara näringsrika, vällagade och bygga på svenska mattraditioner. De ska i första hand lagas i respektive skolkök och, där det är möjligt, baseras på närproducerade råvaror. Traditionell husmanskost ska utgöra grunden och kompletteras med ett vegetariskt alternativ. Ingen religiös anpassning ska göras av menyn, utöver medicinska behov. Kommunen ska inte delta i försök eller projekt med så kallad *blå mat* eller annan experimentell kost framställd från vattenbruk, alger eller insekter. Barn ska erbjudas mat de känner igen, med tydlig koppling till svensk husmanskost och lokalt producerade råvaror. Detta ska beaktas vid både upphandling och köksdrift.

Förskolan ska präglas av trygghet, omsorg och tidig kunskapsutveckling. Barngrupperna ska vara lagom stora och personalen ska ges goda villkor för att skapa en stimulerande och säker miljö. Fokus ska ligga på språk, lek och social träning som grund för framtida lärande. Valfriheten för föräldrar ska värnas och kommunen ska ta ett aktivt ansvar för att kvaliteten i både kommunala och fristående förskolor håller en hög nivå.

Förskolan ska vara fri från ideologisk påverkan. Genuspedagogik och liknande metoder ska inte användas – barn ska få utvecklas utifrån sina egna förutsättningar, med respekt för individen och sunt förnuft. Språkutveckling i svenska ska alltid prioriteras, eftersom det är grunden för vidare utbildning och

integration i samhället, samtidigt som de nationella minoritetsspråken respekteras.

Grundskolan i Värmdö ska präglas av kunskap, ordning och arbetsro.

Undervisningen ska bedrivas i en trygg och strukturerad miljö med höga förväntningar och tydliga ramar, så att varje elev ges möjlighet att nå sin fulla potential.

Lärarnas ledarskap ska stärkas. Antalet lärarassistenter ska utökas och användas för att avlasta lärarna från administrativa uppgifter samt bidra till en lugn och trygg studiemiljö. På så sätt kan lärarna fokusera på sitt huvudsakliga uppdrag – att undervisa och stödja elevernas kunskapsutveckling. Lärarassistenterna ska även bidra till ökad trygghet genom att finnas närvarande som rastvärdar och ordningsvärdar under skoldagen. En synlig vuxennärvaro på raster, i korridorer och gemensamma utrymmen minskar konflikter och främjar en lugn och trivsamt skolmiljö.

Svenska språket är grunden för både lärande och integration. Det är därför viktigt att skolan ser till att elever som inte har svenska som modersmål får extra stöd och utökad undervisning i svenska. Genom att stärka språkutvecklingen förbättras elevernas möjligheter att nå kunskapsmålen i alla ämnen och att på sikt bli fullt delaktiga i samhälls- och arbetslivet.

Elever ska alltid visa respekt för sina lärare och sina klasskamrater. Ingen elev ska tillåtas störa undervisningen eller hindra andras lärande. Vid upprepade regelbrott ska eleven kunna flyttas till jourklass eller jourkola, där särskilt stöd och tydlig struktur ges för att möjliggöra återgång till ordinarie undervisning. Alla elever ska ha samma tillgång till läraren och samma rätt till en lugn skolmiljö.

Skolan är samtidigt den första arbetsplats som eleverna möter. Den ska därför förmedla grundläggande insikter i vad det innebär att ingå i en arbetsgemenskap – att visa hänsyn, ta ansvar, följa gemensamma regler och respektera både ledarskap och medarbetare. Genom att tidigt ställa krav på punktlighet, uppträdande och ansvar för sin egen insats förbereds eleverna för framtidens arbetsliv och stärker sin förmåga att ta ansvar i samhället.

Ansvar och uppförande är en central del av skolans värdegrund. Skolan ska tidigt och konsekvent arbeta med att utveckla elevernas förståelse för respekt, ansvar och studiero. Elevernas beteende ska följas upp genom skriftliga ordningsomdömen redan från de tidiga skolåren. Omdömena ska ge elever och vårdnadshavare en tydlig återkoppling på både kunskapsutveckling och socialt beteende, och därigenom bidra till en skolkultur där ansvar, respekt och arbetsinsats värderas högt.

Som ett komplement kan skolorna införa elev- och föräldrakontrakt. Dessa är inte juridiskt bindande men fungerar som tydliga överenskommelser mellan skola, elev och vårdnadshavare om förväntningar, skyldigheter och gemensamt ansvar. Genom att klargöra vad som gäller kring närvaro, uppförande och arbetsinsats stärks förutsättningarna för studiero, trygghet och goda resultat.

Undervisningen ska vara fri från ideologisk påverkan. Genuspedagogik och andra ideologiska experiment ska inte förekomma. Skolan ska förmedla kunskap, tradition och respekt för svenska normer och värderingar. Fokus ska ligga på kärnämnen, kunskapsresultat och förberedelse för vidare studier eller arbetsliv.

En grundskola som genomsyras av trygghet, tydliga förväntningar och fokus på kunskap är avgörande för både elevernas framtid och Värmdös långsiktiga utveckling.

Skolan ska arbeta för att alla elever ges förutsättningar att nå så långt som möjligt utifrån sina individuella förutsättningar och mål. Det innebär även att särskilt begåvade elever ska uppmärksammas och ges utrymme, stimulans och stöd för att fortsätta utvecklas i sin takt. Dessa elever riskerar annars att

tappa motivation och intresse om undervisningen håller dem tillbaka och inte möter deras behov.

Det är därför viktigt att skolorna har kompetens och rutiner för att identifiera särskilt begåvade elever samt erbjuda anpassade insatser.

Förvaltningen ska utreda möjligheten att, i egen regi eller i samverkan med ideella organisationer, föreningsliv eller andra utbildningsaktörer, tillhandahålla läxhjälp och riktat studiestöd till elever som behöver extra stöd i sin inlärnin

Syftet är att stärka elevernas kunskapsutveckling, öka likvärdigheten och skapa bättre möjligheter att nå godkända resultat i alla ämnen.

Den nya lagen ger skolläningen möjlighet att vid misstanke genomsöka elevers väskor och skåp – ett viktigt verktyg för att stärka tryggheten och skapa studier i skolan. När reglerna används på ett respektfullt och tydligt sätt bidrar de till en lugnare skolmiljö, där fokus ligger på lärande och gemenskap. Kommunen ska stödja skolorna i att tillämpa lagstiftningen på ett rättssäkert och varsamt sätt.

Om en genomsökning behöver göras ska det, när så är möjligt, ske i dialog med eleven och vårdnadshavaren. På så sätt kombineras trygghet och ordning med respekt för individen, vilket stärker tilliten mellan skola, elev och hem.

Skolan ska vara fri från droger. Som en del i det förebyggande arbetet ska skolornas lokaler regelbundet kunna genomsökas med narkotikahundar. Detta sänder en tydlig signal att gängkriminalitet och narkotikahandel inte accepteras i skolmiljön.

Mobilförbudet i skolan är en viktig del i arbetet för ökad studier och trygghet. Tekniken ska stödja lärandet – inte störa det. Elevernas fokus ska vara riktat mot undervisningen och det sociala samspelet i klassrummet, inte mot skärmar eller sociala medier. Sociala medier ska, så långt det är möjligt, hållas utanför skolmiljön och självklart inte gå att nå med skolans utrustning. De bidrar ofta till distraktion, stress och i vissa fall även till mobbning och kränkningar. Genom en mobilfri och lugn skolmiljö skapas bättre förutsättningar för koncentration, trygghet och respekt mellan elever och personal.

Sverigedemokraterna föreslår:

- Förskole- och Grundskolenämnden uppdras att öka kvalitén på ingredienser och säkerställa lokalt tillagad mat för förskolebarn samt att den så långt det går är närproducerad.
- Förskole- och Grundskolenämnden uppdras att införa 35 lärarassistenter för att avlasta lärarna.
- Förskole- och Grundskolenämnden uppdras att ta fram eller öka tillgången för läxläsning utanför skoltid.
- Förskole- och Grundskolenämnden uppdras att öka kvalitén på ingredienser och säkerställa lokalt tillagad mat för grundskolebarn samt att den så långt det går är närproducerad.
- Förskole- och Grundskolenämnden uppdras att genomsöka grundskolan med narkotikahundar för att försäkra att narkotika inte förvaras i skolan.

Satsningar och övriga justeringar

Uppräkning av Förskolenämnd 2,5%.	822 175
Uppräkning av peng 5% Förskola.	14 750 000
Höja kvalitén på förskolematen.	3 000 000
Uppräkning av Grundskolenämnd 2,5%.	3 046 675
Uppräkning av peng 4% Grundskola F-3.	7 000 000
Uppräkning av peng 3% Grundskola 4-9.	9 300 000
Uppräkning av peng 3% Fritidshem.	2 700 000
Uppräkning av peng 3% Anpassad grundskola.	600 000
Införa lärarassistenter för att avlasta lärarna 35 st.	20 000 000
Budgetram: extra läxhjälp utanför skoltid.	1 000 000
Höja kvalitén på grundskolematen.	3 000 000
Genomsökning av skolans lokaler med narkotikahundar.	500 000

Gymnasie-, Vuxenutbildning och Arbetslivsnämnden

Gymnasie-, vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden ansvarar för gymnasieskolan, vuxenutbildning och arbetslivsfrågor i Värmdö. Nämnden är huvudman enligt skollagen för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna. Den ansvarar också för yrkeshögskola, arbetsfrämjande insatser, mottagande och bosättning av nyanlända samt vissa insatser enligt socialtjänstlagen, inklusive ekonomiskt bistånd och budget- och skuldrådgivning.

Gymnasieutbildning – omfattar Värmdö gymnasium (Gullmarsplan), Gustavsbergs gymnasium och Kullsvedsskolans anpassade gymnasieskola. Totalt studerar cirka 1 500 elever i kommunens gymnasieskolor.

Vuxenutbildning – omfattar bland annat Komvux och SFI, med fokus på komplettering, omskolning och vidareutbildning.

Försörjningsstöd – fungerar som ett tillfälligt ekonomiskt skyddsnät och kombineras med arbetsmarknadsinsatser och utbildning för att stärka individers självförsörjning.

Gymnasie-, vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden ska ge ungdomar och vuxna i Värmdö goda möjligheter att utbilda sig, utvecklas och komma in på arbetsmarknaden. Arbetet ska bygga på kunskap, ansvar och respekt för både individens förmåga och samhällets behov.

Gymnasieskolans verksamhet ska ha en tydlig koppling till arbetslivet och den framtida kompetensförsörjningen. Det är viktigt att kommunen stärker samarbetet mellan gymnasieskolorna, det lokala näringslivet och högskolor, så att utbildningarna bättre motsvarar de behov som finns på arbetsmarknaden. Genom praktik, arbetsplatsförlagt lärande och gästföreläsningar från näringslivet kan eleverna få värdefull erfarenhet och kontakter som underlättar övergången till arbete eller vidare studier. En nära samverkan mellan skola, arbetsliv och högre utbildning bidrar till att fler ungdomar hittar rätt väg och snabbare etablerar sig i yrkeslivet.

Gymnasieskolorna ska erbjuda en trygg och ordningsam studiemiljö där eleverna ges förutsättningar att nå goda resultat. Det är mycket viktigt med studiero. Undervisningen ska hålla hög kvalitet och eleverna ska ges vägledning för att

kunna göra kloka framtidsval. För den anpassade gymnasieskolan ska resurserna säkras så att eleverna får den särskilda omsorg och det stöd som krävs för att utvecklas och bli så självständiga som möjligt.

Förvaltningen ska även se över gymnasieutbildningens inriktningar och analysera vilka program som är långsiktigt hållbara och ekonomiskt försvarbara. Genom en tydlig genomlysning av kostnader, elevunderlag och resultat ska kommunen säkerställa att utbildningsutbudet motsvarar både elevernas behov och arbetsmarknadens efterfrågan.

Förvaltningen ska dessutom utreda förutsättningarna för att inrätta ett resursgymnasium med särskild inriktning mot elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Syftet är att ge fler elever möjlighet att fullfölja sina studier i en anpassad och stödjande skolmiljö.

Vuxenutbildningen ska utformas för att underlätta omskolning, komplettering och vidareutbildning. Utbildningarna ska vara flexibla och anpassade efter både individens behov och arbetsmarknadens krav.

Språkutbildning i svenska ska prioriteras för den som behöver det, och SFI ska

bedrivas med tydliga krav och förväntningar för att underlätta snabb integration i arbetslivet.

Arbetslivsfrågorna ska hanteras med fokus på att fler värmdöbor kommer i arbete och blir självförsörjande. Försörjningsstöd ska fungera som ett tillfälligt skyddsnät, kombinerat med krav på aktivitet och aktiva insatser som leder till arbete eller utbildning. Vägen till egen försörjning ska vara tydlig och långvarigt bidragsberoende motverkas genom krav, stöd och vägledning.

För nyanlända ska etableringslån, snarare än långvarigt bistånd, vara vägen in i egenförsörjning. För personer som fått uppehållstillstånd men inte hittar sin plats i det svenska samhället ska återvändningsstöd erbjudas som ett alternativ till fortsatt bidragsberoende. Kommunens arbetsmarknadsåtgärder ska präglas av effektivitet och inriktas på att matcha invånarnas kompetens med det lokala näringslivets behov.

Förvaltningen ska arbeta aktivt för att säkerställa att utbetalningar av försörjningsstöd sker korrekt och med hög kontroll. Misstänkt fusk eller felaktigheter ska omgående utredas och vid behov polisanmälas.

Försörjningsstödet är en viktig del av det sociala skyddsnätet och ska finnas till för dem som verkligen behöver hjälp – inte missbrukas. Genom tydliga rutiner, uppföljning och konsekvent tillämpning av reglerna kan kommunen både värna rättssäkerheten och upprätthålla förtroendet för systemet.

Budget- och skuldrådgivningen ska bidra till att stärka den enskildes ansvar och ge invånare möjlighet att ta kontroll över sin privatekonomi. Genom förebyggande arbete kan fler undvika långvariga problem och öka sin trygghet.

Förvaltningen ska i allt sitt arbete kombinera tydliga krav med stödjande insatser, och därigenom stärka både individen och kommunen som helhet. Utbildning, egen försörjning och ansvarstagande är grunden för ett tryggt och hållbart samhälle i Värmdö.

Sverigedemokraterna föreslår:

- Gymnasie-, vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden uppdras att aktivt identifiera och följa upp felaktigt utbetalt försörjningsstöd, samt vidta åtgärder för att återkräva medlen och, när så är tillämpligt, initiera rättsliga åtgärder.

Satsningar och övriga justeringar

Uppräkning av Gymnasie- Vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden 2,5%.	2 236 100
Uppräkning av peng Gymnasie- Vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden.	5 500 000
Gymnasie- Vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden uppdras att aktivt kontrollera försörjningsstöd.	-1 000 000

Kultur- och Fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens verksamheter inom kultur, idrott, fritid och friluftsliv. Nämnden hanterar drift och underhåll av bibliotek, idrottsanläggningar, friluftsområden och andra kulturinstitutioner. Den har också till uppgift att främja ett rikt och tillgängligt kulturliv för alla invånare samt att fördela bidrag till föreningar och andra aktörer inom kultur- och fritidsområdet.

Sverigedemokraterna Värmdö vill värna och utveckla kommunens kultur- och fritidsliv med fokus på lokala traditioner, trygghet och gemenskap. Kultur och fritid ska vara tillgängligt för alla invånare och bidra till att stärka den lokala identiteten och sammanhållningen. Kommunens resurser ska användas till satsningar som förankrar det lokala kulturarvet, stärker ungdomars fritid, främjar folkhälsa och ger invånarna meningsfulla och trygga aktiviteter.

Stöd och bidrag från kommunen ska aldrig ges till verksamheter som motverkar demokratiska värderingar eller uppmuntrar till splittring. All kultur- och fritidsverksamhet som får kommunalt stöd ska stå upp för öppenhet, laglydnad och respekt för alla människor.

Samtidigt ska alla invånare känna sig välkomna i kommunens kultur- och fritidsverksamhet, oavsett bakgrund eller livsåskådning. För detta krävs inte ideologiska certifieringar eller särskilda märkningar – sådana program innebär onödiga kostnader och tillför inte något till kommunens kärnverksamhet. Istället ska fokus ligga på ett inkluderande bemötande, gemenskap och respekt för det lokala kulturarvet – värden som förenar människor och stärker sammanhållningen i Värmdö.

Stödet till det lokala föreningslivet ska utvecklas, särskilt för ungdomar och motorintresserad ungdom och såklart idrottande ungdom, så att fler unga får en meningsfull fritid och hålls borta från utanförskap. Värmdös kulturarv ska bevaras och utvecklas genom satsningar på hembygdsgårdar, museer och andra kulturminnesplatser, där historia och traditioner förs vidare till kommande generationer.

Trygga mötesplatser för ungdomar ska säkerställas. Idrottsanläggningar ska hållas öppna på fredags- och lördagskvällar för att ge ungdomar en hälsosam och säker sysselsättning.

Förvaltningen ska även undersöka möjligheterna att tillgodose behoven

hos motorintresserade ungdomar genom att skapa ordnade och trygga platser för motorrelaterade fritidsaktiviteter. En möjlig lösning kan vara att etablera en motorfritidsgård med tillgång till enklare verkstad, handledare och gemenskap. En sådan verksamhet skulle kunna ge unga en meningsfull fritid, stärka ansvarstagandet och förebygga otrygga eller störande spontana samlingar.

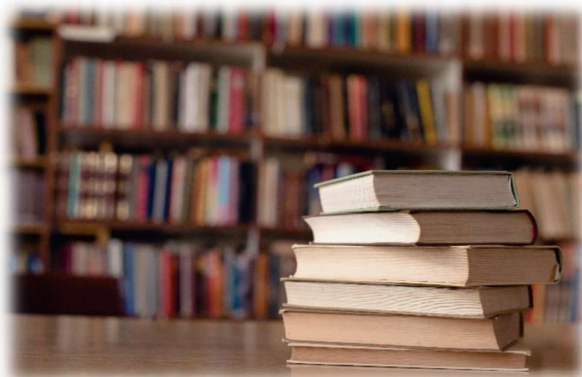

Möjligheten att etablera en särskild skjutbana för jakt- och sportskytte ska utredas. En sådan anläggning skulle kunna fungera som en gemensam mötesplats för föreningar, jägare och skyttesportutövare i kommunen. Syftet är att skapa säkra och kontrollerade förutsättningar för skytteverksamhet, samtidigt som

traditionen av jakt- och sportskytte värnas och förs vidare till kommande generationer.

En modern skjutbana kan även bidra till utbildning i viltvård, säker vapenhantering och ungdomsverksamhet inom skyttesporten, samt minska risken för olämplig eller oreglerad skytteverksamhet på andra platser.

Svenska traditioner och högtider ska värnas och synliggöras eftersom de stärker gemenskapen och ger en känsla av samhörighet. Biblioteken ska prioritera litteratur på svenska och de nationella minoritetsspråken och fungera som tydliga kulturbärare. Offentlig konst ska ha folklig förankring och spegla det lokala och nationella kulturarvet.

Vandringsleder och lokala kulturinitiativ ska utvecklas för att stärka identiteten och locka fler turister till Värmdö. Hästsporten ska bevaras och utvecklas som en viktig del av kommunens fritidsliv, vilket kräver att ridvägarna underhålls och förstärks.

Ett årligt pris för civilkurage ska införas för att uppmärksamma och hedra invånare som genom mod, ansvar och handlingskraft bidrar till ett tryggare och starkare samhälle. Priset ska lyfta fram personer som, utan tanke på egen vinning, agerat för att hjälpa andra, förhindra brott eller på annat sätt stå upp för det som är rätt. Syftet är att stärka gemenskapen, uppmuntra till medmänsklighet och skapa goda förebilder – särskilt för barn och unga. Utmärkelsen ska delas ut offentligt och bli ett återkommande inslag som tydligt markerar att Värmdö värdesätter mod, ansvar och civilkurage i vardagen.

Med denna inriktning ska kultur- och fritidsnämnden inte enbart förvalta verksamheter, utan också fungera som en motor för gemenskap, trygghet och stolthet i hela kommunen.

Sverigedemokraterna föreslår:

- Kultur- och Fritidsnämnden uppdras att inrätta fritidsverksamhet för motorintresserad ungdom med fritidsledare, förslagsvis med verkstadstillgång.

Satsningar och övriga justeringar

Uppräkning av Kultur- och Fritidsnämnden 2,5%.	1 512 675
Inrätta fritidsverksamhet för motorintresserad ungdom.	1 000 000

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för frågor enligt plan- och bygglagen, miljöbalken och livsmedelslagen. Uppgifterna omfattar både service och myndighetsutövning, exempelvis prövning av bygglov, små avloppsanläggningar, strandskydd samt andra ansökningar och anmälningar inom området.

Förvaltningen ska arbeta för en långsiktigt hållbar utveckling i Värmdö, med respekt för både invånarnas behov och kommunens unika skärgårdsmiljö. Myndighetsutövningen ska vara rättssäker, tydlig och effektiv, och servicen till medborgarna ska präglas av enkelhet, förutsägbarhet och transparens. Förvaltningen ska samtidigt arbeta aktivt med att förenkla regler, rutiner och processer för nybyggnation och tillståndsprövning, så att planering och bygglov kan hanteras snabbare och mer förutsägbart utan att ge avkall på lagstiftningens krav.

Prövningen av bygglov och strandskyddsfrågor ska ske med utgångspunkt i kommunens karaktär och lokala förutsättningar. Utveckling och nybyggnation ska ske småskaligt och varsamt, i harmoni med natur- och kulturmiljöer, samtidigt som det skapas förutsättningar för boende och näringsliv i hela kommunen. Storskaliga exploateringsprojekt som hotar Värmdös identitet ska undvikas, medan lokalt förankrade projekt som stärker samhällsstrukturen ska prioriteras.

Kommunen ska balansera allmänhetens tillgång till stränder med respekten för äganderätten. Kommunen ska försöka använda en tillämpning av strandskyddet som anpassas efter lokala förhållanden, så att både naturvärden och människors möjlighet att bo och verka i skärgården kan värnas.

Vid detaljplanering och bygglovsprövning ska kommunen, när det är lämpligt, aktivt kunna medge dispens från strandskyddet för att främja permanentboende, småskalig bebyggelse och lokalt näringsliv, utan att den övergripande miljöbalansen påverkas negativt.

Miljöarbetet ska inriktas på att skydda skärgårdens känsliga natur, säkerställa god vattenkvalitet och främja biologisk mångfald. Tillsynen över små

avloppsanläggningar, livsmedelshantering och andra miljöfrågor ska vara konsekvent och tydlig, så att både invånare och företag kan känna trygghet i att regler följs och att miljön värnas för framtiden.

Hälsoskyddet ska värna invånarnas trygghet och välbefinnande. Boendemiljöer, offentliga platser och verksamheter ska uppfylla höga krav på säkerhet, hygien och trivsel. Kommunen ska agera kraftfullt mot störningar, buller, nedskräpning och andra problem som försämrar livskvaliteten för invånarna.

Förvaltningens arbete ska präglas av enkelhet, tydlighet och respekt för lagar och regler, men också av en förståelse för att regelverket måste tillämpas på ett sätt som är praktiskt och rimligt för värmdöborna. På så sätt säkerställs en balans mellan utveckling och bevarande, där både dagens och framtidens invånare kan leva i en trygg, ren och välfungerande miljö.

Förvaltningen ska skapa en särskild arbetsgrupp med uppdrag att aktivt arbeta för en mer levande och långsiktigt hållbar skärgård. Gruppen ska samordna insatser som underlättar nybyggnation av småskaliga bostäder samt förbättrad infrastruktur med tillgång till driftsäkert vatten, avlopp och bredband. Arbetet ska ske i nära dialog med berörda myndigheter, företag och boende för att skapa praktiska lösningar som stärker förutsättningarna för permanentboende och lokal utveckling i skärgården.

Utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp ska ske med försiktighet och god ekonomisk hushållning. Kommunen ska i framtiden gå mycket varligt fram med nya VA-projekt. Utbyggnader i svår miljö riskerar att bli orimligt kostsamma och belasta VA-kollektivet med kraftiga avgiftshöjningar.

Innan beslut om utbyggnad fattas ska kommunen alltid pröva möjligheten till alternativa lösningar, såsom enskilda eller samfällighetsbaserade anläggningar, samt utvärdera modern och kostnadseffektiv teknik. Målet är att säkerställa god miljö och dricksvattenkvalitet utan att skapa oskäligen kostnader för hushåll och fastighetsägare.

Vid upphandlingar ska tydlig kostnadskontroll och konkurrenssäkring prioriteras, så att investeringarna håller hög kvalitet till rimliga priser. Genom varsam planering och noggrann prövning kan kommunen bygga ut VA där behovet är störst – på ett ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt.

Förvaltningen ska förbereda inrättandet av ett icke politiskt **skönhetsråd** eller motsvarande rådgivande organ med uppgift att värna Värmdös arkitektoniska och kulturhistoriska värden. Rådet ska bestå av sakkunniga med kompetens inom arkitektur, stadsbyggnad, kulturmiljö och landskapsgestaltning, och arbeta

oberoende från den politiska organisationen.

Syftet är att säkerställa att framtida byggnationer och omgestaltningar präglas av hög estetisk kvalitet, hänsyn till lokala miljöer och respekt för Värmdös unika karaktär. På så sätt stärks både helhetsintrycket och den långsiktiga identiteten i kommunens byggda miljö.

Sverigedemokraterna föreslår:

- Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdras att införa ett skönhetsråd eller motsvarande rådgivande organ för att säkerställa framtida byggnationers estetiska utförande.

Satsningar och övriga justeringar

Uppräkning av Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden 2,5%.	244 475
Införa ett skönhetsråd för att säkerställa framtida byggnationers estetiska utförande.	200 000

Tekniska Nämnden

Tekniska nämnden ansvarar för trafik, väghållning, snöröjning, renhållning samt kommunalt vatten och avlopp. Den sköter även gator, parker, naturområden, förskole- och skolgårdar, idrottsanläggningar, friluftsområden och isytor. Nämnden hanterar lokala kollektivtrafikfrågor, mät- och kartverksamhet samt förvaltning av kommunens fastigheter och hyresavtal.

Tekniska nämnden ska arbeta långsiktigt och ansvarsfullt med kommunens infrastruktur, fastigheter och tekniska service. Förvaltningen ska säkerställa att resurser används effektivt och med respekt för skattebetalarnas pengar. Kommunens vägar, gator, parker och anläggningar ska vara välskötta, trygga och tillgängliga för alla invånare.

Väghållning och snöröjning ska prioriteras för att garantera framkomlighet och säkerhet året runt. Trafikmiljön ska planeras och underhållas med fokus på trafiksäkerhet, särskilt vid skolor och gång- och cykelvägar. Parker, naturområden och förskole- och skolgårdar ska skötas så att de är rena, väl underhållna och trygghetsskapande.

Kommunens renhållning ska präglas av ordning och ansvar. Nedskräpning, olovliga upplag och vanvård av allmän plats ska motverkas genom tydlig tillsyn och konsekventa åtgärder. Vatten- och avloppssystemet ska förvaltas med hög driftsäkerhet och långsiktig hållbarhet, så att framtida generationer tryggas i tillgången till rent vatten och fungerande avloppslösningar.

Förvaltningen ska ansvara för att kommunens fastigheter sköts med fokus på kostnadseffektivitet, funktionalitet och långsiktig hållbarhet. Dyra prestigeprojekt ska undvikas till förmån för nödvändiga underhållsinsatser och satsningar som direkt gynnar invånarna. Kommunens hyresavtal ska hanteras med samma principer – enkelhet, transparens och respekt för skattebetalarnas resurser.

Lokala kollektivtrafikfrågor ska behandlas utifrån värmdöbornas behov. Framkomlighet, säkerhet och parkeringsmöjligheter ska utvecklas så att fler kan pendla smidigt och tryggt. Infartsparkeringar ska byggas ut och underhållas, ridvägar ska värnas och utvecklas, och belysning på gång- och cykelvägar ska säkerställa trygghet även under kvällstid.

Förvaltningen ska vara en garant för ordning, säkerhet och långsiktig hållbarhet i kommunens tekniska infrastruktur. Arbetet ska präglas av kostnadsmedvetenhet, trygghet och ansvar för både dagens invånare och kommande generationer.

Sverigedemokraterna föreslår:

- Tekniska nämnden uppdras att etablera fler infartsparkeringar vid relevanta knutpunkter samt kameraövervakning av dessa och befintliga parkeringar.
- Tekniska nämnden uppdras att starta projekt för att undersöka och samverka för djurpassager och viltkameror och aktiva varningssystem.

Satsningar och övriga justeringar

Uppräkning av Tekniska Nämnden 2,5%.	1 739 750
Projekt: Fler infartsparkeringar och kameraövervakning.	1 000 000
Projekt: Djurpassager och viltkameror.	1 000 000

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet som ansvarar för att granska gode män, förvaltare och förmyndare. Syftet är att skydda personer som inte själva kan tillvarata sina rättigheter – exempelvis barn, äldre eller personer med sjukdom eller funktionsnedsättning – så att de inte missgynnas ekonomiskt eller rättsligt.

Nämnden prövar också olika tillståndsärenden, till exempel vid uttag från spärrade konton, arvskiften eller försäljning av fastigheter. Sedan 2011 bedrivs arbetet i en gemensam nämnd mellan Värmdö kommun och Vaxholms stad, vilket bidrar till en mer effektiv hantering och stärkt rättssäkerhet för de berörda invånarna.

Sverigedemokraterna ser allvarigt på oegentligheter inom verksamheten för gode män och förvaltare, eftersom dessa rör personer som är särskilt utsatta och i beroendeställning. Vår ambition är att överförmyndarnämndens tillsyn ska vara skarp, effektiv och förebyggande – inte endast reaktiv – för att förhindra missbruk och felaktig hantering av skyddade individers tillgångar och rättigheter.

Vi vill införa tydligare kontrollmekanismer, stärkt redovisningsskyldighet och skärpta regler för att säkerställa att de som har uppdrag som gode män, förvaltare eller förmyndare alltid sköter sina uppdrag korrekt och med integritet.

Vidare förespråkar vi att kommunen aktivt stödjer införandet av professionella ställföreträdare och ett nationellt register över gode män, för att förbättra kvaliteten och transparensen i systemet.

För att stärka rättssäkerheten bör överförmyndarnämnden kunna entlediga ställföreträdare utan långdragen process om de visar sig olämpliga eller begått missbruk. Samtidigt måste tillsynen ske kontinuerligt genom slumpmässiga granskningar, oberoende revision och krav på årlig rapportering.

SD Värmdö vill att alla dessa åtgärder syftar till att tryggheten och tilltron till systemet upprätthålls, så att de som behöver skydd alltid kan lita på att de har den omsorg och transparens som de har rätt till.

Sverigedemokraterna föreslår:

- Överförmyndarnämnden uppdras att införa rutiner för en snabbare entledigandeprocess när gode män eller förvaltare missköter sitt uppdrag.
- Överförmyndarnämnden uppdras att genomföra slumpmässiga kontroller utöver de ordinarie årsredovisningarna för att stärka tillsynen.

Satsningar och övriga justeringar

Uppräkning av Överförmyndarnämnden 2,5%.
--

111 500

Valnämnden

Valnämnden ansvarar för att planera och genomföra riksdags-, region-, kommun- och Europaparlamentsval samt folkomröstningar i Värmdö. Nämnden säkerställer att kommunens uppgifter vid val genomförs enligt lagstiftningen och att valen sker rättssäkert, opartiskt och utan avvikelser.

Uppdraget omfattar att organisera röstningsmöjligheter, bemanna och utbilda valarbetare samt se till att vallokaler fungerar korrekt. Valnämnden har också en roll i att främja kunskap om valsystemet och bidra till ett högt valdeltagande.

Sverigedemokraterna anser att valnämnden ska prioritera åtgärder som garanterar valhemligheten och motverkar fusk eller otillbörlig påverkan vid röstning. Alla valarbetare ska vara välutbildade och representera en bredd av ålder, kön och politisk tillhörighet för att skapa förtroende och rättvisa i processen.

Vi vill också att kommunen ser över reglerna för valaffischering, så att dessa begränsas i tid och plats för att undvika nedskräpning och förfulning av kommunen.

Vi anser att partiföreträdare och annan valpåverkan inte ska tillåtas utanför vallokalerna på valdagen. Ansamlingar i direkt anslutning till lokalerna kan upplevas som påtryckande och riskerar att inverka på väljarnas fria val. Vår målsättning är att valdagen ska präglas av lugn, ordning och fullständig opartiskhet – både inne i vallokalerna och i deras närhet.

Sverigedemokraterna föreslår:

- Valnämnden uppdras att säkerställa att partiföreträdare och annan valpåverkan inte tillåts utanför vallokalerna på valdagen, så att röstningen kan ske i en lugn, opartisk och trygg miljö.

Satsningar och övriga justeringar

Uppräkning av Valnämnden 2,5%.	15 100
--------------------------------	--------

Budget 2026 i siffror

Sverigedemokraterna Värmdö fäster stor vikt vid att kommunens budget inte bara ska vara i balans, utan också visa ett rimligt överskott och innehålla reserver för oförutsedda utgifter. Kostnadsutvecklingen i kommunal verksamhet (PKV) beräknas under 2026 uppgå till 3,0 procent. Därför sätter vi resultatmålet till 3,5 procent för att säkerställa en god ekonomisk hushållning.

Samtliga nämnder tilldelas en generell ramökning på drygt 18 miljoner kronor, motsvarande 3 procent, för att möta den beräknade kostnadsutvecklingen. Samtidigt tillämpas ett effektiviseringskrav på 0,5 procent för att främja ett kontinuerligt förbättringsarbete.

De olika pengsystemen tillförs tillsammans över 58 miljoner kronor, motsvarande minst 3 procent. Förskolan och grundskolan får en särskild förstärkning på 5 respektive 4 procent för att kompensera för demografiska förändringar och minskat barn- och elevunderlag.

Utöver detta genomförs riktade satsningar på drygt 42 miljoner kronor inom nämnderna.

Trots dessa förstärkningar finns fortfarande utrymme för en omvärldsreserv på över 33 miljoner kronor. Att lägga en budget med ansvar innebär att planera med marginal – reserver som förhoppningsvis inte behöver tas i anspråk under året.

Vid årets slut ska eventuella överskott, inklusive omvärldsreserven om den inte används, i första hand avsättas till resultatutjämningsreserven (RUR) för framtida behov och i andra hand användas för amortering av kommunens lån för att minska skuldsättningen.

Budget 2026

Utgifter 2026			
Nämnder	Uppräkning	Satsningar	2026
Kommunfullmäktige	282 300		11 574 300
Kommunstyrelsen	6 034 450		284 870 450
Socialnämnden	1 663 250	8 000 000	132 674 250
Vård- och omsorgsnämnden	19 134 300	5 500 000	787 767 300
Förskolenämnd	15 572 175	3 000 000	374 581 175
Grundskolenämnd	22 646 675	24 500 000	895 251 675
Gymnasie- Vuxenutbildnings- och arbetslivsnämnden	7 736 100	-1 000 000	316 416 100
Kultur- och fritidsnämnden	1 512 675	1 000 000	118 118 675
Bygg-, miljö och hälsoskyddsnämnden	244 475	200 000	10 223 475
Tekniska nämnden (skattefin.)	1 739 750	2 000 000	125 511 750
Överförmyndarnämnden	111 500		4 671 500
Valnämnden	15 100		4 570 100
Centrala poster inkl finansnetto			8 870 000
Total	76 692 750	43 200 000	3 074 101 000
Intäkter Skatter 2026			-3 220 517 000
Resultatmål 3,5%			112 718 000
Omvärldsreserv			32 698 000